

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorako.

„EDINOST“

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdankah ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za leto mesec . f. — 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . . . 2.00 . . . 4.— za pol leta . . . 5.— . . . 8.— za vse leto . . . 10.— . . . 16.— Na naročbo brez priložne naročnine se ne jemlje ozir.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč., izven Trsta po 3 nč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

Oglasi se računajo po tarifi v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javnozabvalne, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 12. Vsake pismo mora biti frankovano, ker osfrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglase sprejema upraviteljsko uradno Molino pisarno št. 3, II. nadst. Odprte reklamacije se preste poštno.

„F. edinstvo je moč“.

Volitev poslancev za kmečke občine okraja Voloskega.

Okraj volosko-podgrajski je največji hrvaško-slovenski okraj v Istri. V tem okraju niti ni mogoče govoriti o kaki drugi narodnosti nego o hrvaški ali slovenski. Morda je tudi zato, da v peti našim nasprotnikom. Ali ravno zato se pa tudi do letos niti niso drznili, da bi mešetarili po tem okraju. K volilcem ali volilnim možem, ali narodu sploh se niso približali. To pot so pa že dolgo snevali, kako bi mogli razcepiti našo stranko, bodisi z ozirom na volitve v deželni zbor, bodisi v državni zbor.

Počeli so bili rovat pri občinskih volitvah v Kastvu in mislili so že, da so dosegli svojo svrhu, toda ljuto so se varali. Kastavci se niso dali vjeti v njihove mreže.

Pozneje je bil razpuščen občinski svet v Podgradu. Že tedaj, ko je bil razpuščen, govorilo se je, da se nova volitev ne bo vršila tako hitro. Tedaj že je bilo gotovo, da so vse to zgolj priprave za političke volitve. Deset mesecev je že minulo, odkar je bil razpuščen ta občinski svet, a nova volitev se do danes še ni vršila. Volitev volilnih mož se je vršila pod vodstvom občinskega odbora, imenovanega po c. k. namestništvu. Ta odbor je sestavil volilne liste tako, da je bilo videti takoj, za kaj se gre. Ispustil je takih, na katerih volilni pravici ni bilo dvomiti, a uvrstil je takih, kojih volilna pravica ni bila dognana. Duša temu odboru in orožje onim, ki so ga postavili, stopil je v zvezo s protivniki našega naroda v Trstu, v Poreču, na Voloskem in v Pulju. Obrekoval je naše može ustmeno in tiskom. Tiskavnice, oddane na pošti v Kozini, frčale so na vse strani, tudi preko mej naše pokrajine. Oni grdi list, kojega nazivljajo „Somiero“ ter izhaja v Pulju, poln črnih obrekovanj na naše može, na naš narod in naše svetinje, dopuščal se je raznim osebam po okraju in izven okraja. Sam urednik tega lista počastil je svojim obiskom tudi dva domača nasprotnika ter snoval žnjima, kako porušiti narodno stvar. In ako so nekaterniki poprej mogli goveriti, češ, da tu ne gre za narodno stvar, ampak le za občinsko upravo, bilo je sedaj jasno vsakomur, da so se ti nekaterniki združili s protivniki našega roda vseh vrstij, da so torej nastopili proti svojemu lastnemu narodu. Na to so kazala tudi sredstva, kojih so se posluževali. Obrekovanja, do sedaj nečuvna pri nas, podkupovanja in popivanja, dosedaj nepoznana, pojavila so se sedaj v polni meri. Človek-stiskavec, ki sicer ne da novčiča niti siromaku, gubil je dneve, tedne in mesece, trošil denar in plačevalje popivanja. A gotovo je, da ni trosil iz lastnega žepa, ampak pomoč je morala dohajati od drugod — od izven okraja.

PODLISTEK.

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Senca.

IX.

„Mama!“ rekli ste, „glej reveža, podari mu krajcar!“ In dala mi je gospa Marta krajcar, misleča, da sem berač. A jaz sem skočil, neumen od radosti, za grm, in jel sem svetliti ta novčič. Ušil sem si ga ter nosim ga kot spomin ob vratu, kot jedino vez, ki me veže z mojo obitelji, o katerej sem mislil, da nima srca. Od onega dne ljubi vas moje srce. Da veste, kako mi je bilo, ko sem vam takrat prinesel prve jagode, ko sem vam ujel neverico, ali iztesal ono leseno sabljo. Bil sem srečen, presrečen. No sedaj šujte, kaj se je z menoj zgodilo. Skrivnost je. Do danes ne ve niko o tem razen Bog in moje srce. Ne smijate mi se!“

Pošteni ljudje niso šli na limanice, ampak poslušali so one, ki so z dejanji sto in stokrat dokazali ljubezen do svojega rodu in skrb za blagor istega. Mnogi so se ohrabрили na shodu v Hrušici, kjer se je javno govorilo o javnih stvareh, kjer pa se niso pokazali obrekovalci, kakor bi se bili morali, da so možje in da niso kukavice, ki umejo rovat le na skritem in ki bi hoteli izza plota ubijati ljudsko poštenje. Po shodu v Hrušici smeli smo smatrati, da je naša stvar dobljena. Poznani naši rodoljubje v tej občini storili so svojo dolžnost. Velika večina volilcev je šla žnjimi — brez novcev, brez kupovanja, brez prevar, ampak le iz prepričanja. In bilo je izvoljenih 14 volilnih mož — poštenih, nepremičnih. Poznani domači nasprotniki bili so obsojeni v svoji lastni občini. Obsodba je bila za-nje tako občutna, da se po volitvah niso več drznili rovat v tej občini.

Pač pa so skušali po tej volitvi svojo srečo v drugih občinah.

Ko so javile italijanske novine, da je v Materiji, v Jelšanah, v Lovranu in na Veprincu zmagala italijanska stranka, a vse te občine, vendar niso imele večine proti občinam Podgrad, Kastav in Opatija, bil je nekdo drzen dovolj, da je šel na lov v občino Kastavsko. Premalo je poznal svoje nekdane soobčinarje. Ti poslednji so se vsikdar umeli pokazati močje na svojem mestu; po shodu v Kastvu pa so bili tako vneti, da jih ne bi bila pridobila nikaka sila. Volilni odbor je postavil kandidate-volilne može, a volilci od vseh strani prihiteli so dan volitve na volišče in kakor jeden mož so oddajali svoje glasove možem poštenjakom, pri kojih ne bi, ko gre za narodno poštenje, opravič nikdo ničesar, kamo-li naši poznani domači nasprotniki iz političnega okraja Voloskega. Dotičnik, ki je mešetaril po Kastvu, je tako malo poznal naše volilne može, da je res došel k nekaterim, nagovorivši jih za svoje svrhe. Da se vroče nravi iztirali bi ga bili kakor je zaslužil, takó pa so ga le pomilovali in smejali se mu. Možje kakoršni so Mate Širola, Vekoslav Kinkela, Frane Žepić itd. da bi šli na limanice takemu človeku! To je naravnost smešno, ne: brezobrazno, ako bi hoteli le misliti na to!

Ves teden je dotičnik krožil po Kastvašini, a dan pred volitvijo moral se je vrniti domov ves poparjen. In dospivši domov rekel je svoji soprogi — ki gotovo ne pozna njegovih spletek —, da „njegova nevalja“.

(Konec prih.)

Politiške vesti.

Volilna preosnova. Ko so v tisti viharini seji minolega torka poslanci Kaizl

obrnol se je Jerko nastran, „neumno je morda. Ali kaj hočete? Bog je dal tudi siromaku oči, da vidi, dal srce, da čuti. Tega je štiri leta. Baš je bilo na Duhovo. V Remetih velika slovesnost, velika peta maša. Prihrumelo je ljudi od povsod; tudi iz Zagreba jih je bilo. Jaz sem zopet vlačil fratru orglarju mehe. Naenkrat opazil sem deklico mlado, lepo in fino, ki je klečala skleninoma rokama, a kraj nje starica. Skozi visoko okno sijalo je solnce se svojimi žarki, in solnčna zlata svitloba migljala je okolu deklince glave. Ostrmel sem, pozabil sem revež svoj meh, in orgle so umolknoale za trenotek, da me je menih nemilo sunil. Kri mi je šinola k srcu, vsa se mi je duša stresla. A kaj bodem dalje pravil? Ali veste, kaj pomenja to, ko se nameri mladeniču deklica na oko? Kaj pa še le meni siroti, ki nisem imel duše na svetu. Glavo mi je zmešalo. Mislil sem, da mi vročica raznese možgane. Šel sem za deklico. V gozdu odtrgala

in tovariši stavili nujni predlog, da naj bi odsek za volilno preosnovo moral poročati v teku 14 dni, kako stvari stojé, odgovoril je minister za notranje stvari marki Bacquechem, da ta predlog nima pomena, ker je pododsek itak že dovršil svoje delo in bode skoro mogel predložiti odseku svoje sklepe in predloge. Nimamo vzroka, da bi dvomili na za-trdilu gospoda ministra; ali za rešitev te prevažne stvari ni odločilnega pomena okolnost, da je pododsek dovršil svoje delo, ampak glavno vprašanje je: kako je je do-vršil! Na to stran bi hoteli pojasniti. Kaj pomaga, ako je odsek tudi res dovršil svoje delo, če pa je to delo tako, da niti ni misliti na dvotretjinsko večino, potrebno za vsprejem volilne preosnove. Potem bode treba začeti z nova in pododsek ni dovršil ničesar. Mlatil je pač, da bi ljudje mislili, da mlati klasje, v resnici pa je mlatil le — prazno slamo!

„Sklepi“ pododsekovi sicer še niso znani, ali po klaverni pisavi koalicijskih glasil so-dimo, da so gospodje res mlatili — prazno slamo. Celó „N. Fr. Presse“ pravi, da so šanse najnepovoljnejše. V isti hip je člankarju tega lista zdrsnilo iz peresa pripo-znanje, ki je res zlata vredno. Minoli terek še je nemškičevičar Menger zabrusil opoziciji očitaje v obraz, da le ona zavlačuje volilno preosnovo, a malo ur potem čitamo v glav-nem glasilu iste nemške levice, da vzroka nevspešnosti posvetovanj ni toliko iskati v opoziciji, ampak v zavisti med koalicijskimi strankami. Tu imamo torej: nesložnost v koaliciji sami je na poti volilni preosnovi. „N. Fr. Presse“ očita konservativcem, da se hočejo okoristiti z volilno preosnovo. Pri tem si je menda mislil ta list: Reci jim, da ti ne poročajo! Mar se niso ravno liberalci hoteli okoristiti, ko so hoteli pod pretvezo „razšir-jenja volilne pravice“ vzkratiti to pravico tiso-čem in tisočem malih davkoplačevalcev; ko so hoteli petakarjem znižati davek za borih par novčičev se strankarsko sebičnim nam enom, da te siromake iztisnejo izdosa-danje kurije?! O strankarski sebičnosti naj torej le molče nemška gospoda, kajti na to stran jih bijejo po zobeh — dejstva!

Dá dá, ob zavisti do sedaj gospodovalnih strank se gotovo razbije volilna preosnova in lahko rečemo, da ostanajo vsi predlogi glasovitega pododseka — mrtvorejeno dete!

Volitve v Italiji. Stari Crispi se brani proti svojim nasprotnikom tisto eneržijo, ki mu je bila lastna od nekdaj. Ne, prerahel je izraz „eneržijo.“ Za predstoječe volitve se pripravlja pravo srditostjo, ki je skoro neverjetna pri taki starosti. Minoli četrtek je govoril pri nekem banketu v gledališču Argentina v Rimu. V potu svojega obraza se

si je vejico, — pa jo spustila na tla. A jaz sem vzdignol, vzdignol, kakor da sem našel biser, poljuboval sem jo ter pritiskal na srce. Deklica bila je Zagrebkinja. Poizvedel sem jej za dom. Pritaval sem po noči do njenega vrta in zijal na okno, kjer jej je gorela luč. Prebdeval sem cele noči čepé za plotom ter zijal v hišo. Ali veste li, kako je deklinci ime? — Dora, Krupičeva Dora!

„Dora!“ zavpil je Pavel strme.

„Dá, ona. Znal sem za vsako njeno pot, za vsak migljaj. Ona seveda ni niti slutila kaj o tem. Pa kako naj bi tudi? Mene — mene — siromaka da opazi!“ in spustil se je Jerko, ihté se, v jok. „Za vsak mig, rekel sem. Napočil je tudi oni osodepolni dan na kaptolskem trgu. Saj veste, hotel sem jo rešiti. Vi ste bili srečnejši. Mene so peteptali konji. Ah, da me je zaletela smrt! Vi ste zame skrbeli, da sem okrevaj. Rane so se mi zacelile, srce nikdar. Takrat sem izvedel, da vi ljubite deklico, gospod Pavle. Hotel

je trudil, da dokaže, da je vse to zgolj obre-kovanje, kar govore proti njemu njega na-sprotniki. Govorniški oder v poslanski zbor-nici — rekel je — je postal le propoved-nica klevet, toda laži da ni smatrati novim orožjem v političkem življenju; ista nado-mešča bodalo in strup. Le težkim srcem je privolil v to, da se je odložilo zasedanje. Finančno položeno je zahtevalo, da se na-lože novi davki naredbenim po-tom. Govoré o anarhizmu je rekel go-vornik, da v praktičnem življenju je istega težko razločiti od socializma. V teoriji pa socializem ni drugega, nego zatajevanje in-dividuvalne svobode; anarhija pa znači večni boj proti najsvetejšemu in nedotakljivemu.

Uvidevši, da z zaključeno zbornico ne bi bilo mogoče vladati, priporočil je kroni, da se ista razpusti. Sedaj naj govore vo-lilci. Vlada je gotova svoje zmage, ker za-upa patriotizmu dežele, stoječe pred vpraša-njem: ali socijalna anarhija ali národna monarhija. Crispi je zatrdil slednjič, da z veseljem pozdravi dan, ko se bode mogel umakniti brez nevarnosti za varnost dežele.

Iz vsega tega govora Crispijevega je jasno le to, da se hoče na življenje in smrt boriti proti svojim nasprotnikom. Sicer pa ni povedal ničesar o svojem programu za bodočnost, niti ni storil tega, kar bi bil moral storiti na vsak način: niti skušal ni doka-zati, da ni res, kar se povori o njega zve-zah s propalo rimsko banko. Crispi pravi pač, da je vse, kar se o njem slabega govori, zgolj laž in obrekovalje; ali to je preabstraktno, to so le fraze; taka očitanja mora državnik ovreči trdnimi in jasnimi dokazi.

Tega dokaza Crispi ne more nastopiti, ker so obtožbe, ki jih je vrgel Giolitti med svet proti Crispiu, tako podprte, da se ovreči ne dajo. Uprav ta okolnost, ta obnemoglost nasproti takim obtožbam, dela Crispija bea-nega, da hoče zmagati pri volitvah na vsak način — če ne z lepo pa z grdo. On ve dobro, da je na to jedino karto zastavil ne le svojo političko bodočnost, ampak vse, tudi dobro ime poštenega moža, on ve, da po njegovem padcu bi bil neizogiben tudi moralni bankerot. Dokler je na krmilu, do-klér ima oblast v rokah, se lahko brani z vsemi sredstvi vladnega aparata. Knjige nje-govega delovanja so pod njegovim ključem. Kaj pa potem, ako bi prišli nasprotniki do oblasti? Ako bi začeli pregledovati te knjige, ako bi ga pozvali na odgovor kot navadnega smrtnega človeka? V tem pogledu nam je kri-čoč vzgled zloglasni bolgarski Stambulov. Do-klér je bil ta mož na krmilu, solnčil se je na glasu prvega državnika in rešitelja domovine. In danes? Razkrit je kot navaden zločinec.

sem se ubiti, ali ni mi dalo srce. Naj se lju-bita, rekalo mi je srce. To dvoje, najdražje tvojemu srcu na tem svetu, to dvoje se je našlo in se ljubi. Trpi mirno, neumno srce, gledaj kajjino srečo; čas in sreča njiju dveh usrečita tudi tebe. Pavle, brate, tu v nočnej samoti, kjer naju nikdo ne vidi, nikdo ne čuje, tu ti se kolnem, da bodem ljubil vaju oba, da bodem blažen pod temi-le krpami, da bodeš le ti srečen z Doroj!“ Solze so zavrele mladeniču na oči, v katerih je se-vala sijajna mesečina. Smrtnobledo bilo mu je lice, vrgel se je na kamen ter ihtel, ihtel, kar mu je srce dalo.

„Jerko, brate po Bogu in krvi!“ vsklik-nol je Pavel in vzdignol mladeniča v na-ročje svoje. „Vstani, pritiski se mi na prsi, našel sem prijatelja, našel brata, o hvala ti, Bože nebeski!“

„Tudi ti me zoveš tem sladkim imenom, ti me ne pehaš od sebe?“ prašal je Jerko boječe.

(Dalje prih.)

Nad njim visi meč stroge preiskave in niti to mu ni dovoljeno, da bi smel zapustiti domovino, dokler ne bode zadoščeno — pravici. V sličnem položaju se nahaja Crispi. Leliko umljivo je torej, da hoče za vsako ceno ostati — minister. Saj je storil v ta namen, vse, kar je bilo v njegovi moči, v prvi vrsti je dal „revidirati“ volilne liste tako, da je število volilcev po nekod padlo na polovico — skoro samih privržencev Crispijevih.

Crispi je skušal opravičiti tudi naredbe, s katerimi je samooblastno naložil novih davkov, češ, da je finančno položeno tako zahtevalo. Ta je vendar presmešna. Kdor tako govori, zanika ustavo. V ustavnih državah ima le zakonodavni zastop pravico nalagati davke.

Različne vesti.

Osebnost. Ces. namestnik vitez Rinaldini odpotoval je minoli četrtek zvečer na Dunaj.

Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda za letro. Podpisani pozivlja vse člene družbe sv. Cirila in Metoda za letro na glavno skupščino, ki bode dne 30. tek. meseca maja ob 3. uri popoldne v prostorih društva „Zora“ v Opatiji z nastopnim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Obračun za leto 1894 (od 1. aprila do 31. decembra). 3. Poročilo ravnateljstva in nadzornega sveta. 4. Volitev jednega člana v razsodišče. 5. Razni predlogi.

V Opatiji dne 15. maja 1895.

Dr. Vitezić.

Nagrobni kamen don Mosetu. Razni častilci pok. župnika don Moseta nabrali so med seboj svoto denarja, da so postavili nagrobni kamen pok. St. Jakobskega župnika. Ta kamen je blagoslovil pokopališčni vikar don Tempesta na praznik Kristusovega vnebohoda. Na pokopališču se je zbralo prilično število občinstva, kateremu je č. g. vikar toplimi besedami položil na srce, da naj vsak po svoji moči kaj žrtvuje za bédnike na Kranjskem. Predno je blagoslovil kamen, omenil je g. vikar v lepem govoru duhovniških zaslug pokojnikovih.

Hišna preiskava. Včeraj se je vršila hišna preiskava v stanovanju urednika „Naše Sloge“ g. Matka Mandiča. Preiskava je trajala od 7. ure zjutraj do tri četrt na 2 popoldne. Vodil jo je višji komisar gosp. Bacher in so prisostvovali 1 konceptni praktikant in 4 pol. agenti. Preiskava baje ni dognala ničesar.

Slovaneka čitalnica bole imela nocoj ob 8. uri svoj občni zbor.

Ustanovni občni zbori za nove posojilnice na Goriškem, katere sklicuje „Zveza slovenskih posojilnic“, bodo na sledečih krajih o letošnjih Binkošti: v Bovcu, v petek, 31. maja ob 10. uri popoldne; v Kobariu isti dan ob 6. uri popoldne; v Kanalu v soboto 1. junija ob 2 uri popoldne; v Komnu, v ponedeljek dne 3. junija ob 6. uri popoldne; v Sežani, v torek dne 4. junija ob 6. uri pop., in sicer s sledečim dnevnim redom: 1. razgovor o pravilih, 2. pristop zadružnikov, 3. volitev načelstva in nadzorstva. — „Zveza slovenskih posojilnic“ bode zastopana po društvenem nadzorniku g. Ivanu Lapajni iz Krškega.

Darovi, priposlani „Edinosti“ za Ljubljano. V poslednjem izd. izkazanih 1465 kron 02 st. Klub biciklistov „Tržaškega Sokola“ nabral ob izletnikov Tržaš. čitalnice o umetnem vozarenju bratov Sajo-vice in Stokke pred gostilno Jakoba Obrsnela v Divači 12 — .

Skupno 1477 kron 02 st.

Darovi tržaških Slovanov za Ljubljano. Na drugem mestu izkazanih, uređ. „Edinosti“ priposlanih 12 kron — st. V izdanju za 22. t. m. izkazanih 9963 64 .

Skupno 9975 kron 64 st.

K položaju v Ljubljani. Permanentni odsek občinskega sveta ustavil je svoje delovanje ter se bode njegovi posli reševali odsej v magistratnih sejah. — Nadiženir Stradal je poročal v seji stavbenega odseka mestnega sveta o gradnji barak. Razložil je, da se bode moralo postaviti še raznih barak, katere bodo stale po njegovem prevdarnu okroglo 100.000 gld. Kje naj vzame Ljubljanska občina toliko denarja v ta namen? — Osnovni se je poseben pripravljali od-

bor, katerega namen je osnovati meščansko stavbino društvo. Zanimanje po mestu za to društvo je toliko, da je podpisanih deležev že nad 50.000 gld. Ta pripravljali odbor, kateremu je na čelu predsednik mestne hranilnice g. Vaso Petričič, izdal je okrožnico, s katero vabi someščane, da pristopijo k stavbinskemu društvu, ako se isto ustanovi.

Pomoč Ljubljani. Cenilne komisije so izrekle svojo sodbo, toda ista je taka — kakor so priznale same — da si Ljubljana nikakor ne bode mogla opomoči z ono svoto, katero so proračunali le v jedino svrhu, da bi se Ljubljana zopet zgradila takšna, kakoršna je bila pred potresom. Ker pa od milodarov nikakor ni pričakovati dovoljne pomoči, bode že država morala priskočiti v pomoč, ne glede na sodbo cenilnih komisij. Milodari prihajajo šicer vedno še in v toliki meri, da je smatrati iste pojavom splošnega milosrdja in človekoljubja, vendar pa, kakor rečeno, ti milodari nikakor ne morejo pripomoči do preporoda mesta, ampak je z njimi doseženo le toliko, da se s to pripomočjo priha v okom vsakdanjim potrebam bednega prebivalstva.

Te dni došlo je mestnemu magistratu Ljubljanskemu zopet poleg raznih manjših, nekoliko izdatnejših svot. Med temi so priposlali: trgovec J. Logar v Ljubljani zbirko 116 gld. 61 nč.; Uprava lista „Narodni Listy“ v Pragi zbirko 114 gld.; mestni svet v Jaroměru na Češkem 100 gld.; dr. And. Stanger, župan na Voloskem, je priposlal zbirko 230 gld. 20 nč., katero je nabral g. Viktor Tomažič med tamošnjim prebivalstvom vseh strank. — Uredništvu „Sl. Naroda“ priposlal g. Ign. Tance, župan v Nabrežini zbirko 276 gld. 25 nč., od katerih je darovalo županstvo 100 gld. — Lavanjski knezoškofjski ordinarij je nabral do sedaj za bednike na Kranjskem 3440 gld. — V Mödlingu pri Dunaju priredil je meščanski odbor koncert, ki je prinesel Ljubljani 429 gld. — Sarajevski pomožni odbor je nabral doslej za Ljubljano že 1500 gld., zabava pa, ki jo je pridilo Sarajevsko društvo za društvenost, prinesla je nad 150 gld. čistega dobička.

Pevsko društvo „Slava“ pri sv. Mariji Magdaleni Dolnji imelo je v nedeljo, dne 19. t. m. svoj redni občni zbor ob prilično povoljni udeležbi članov. To društvo goji narodno pesen prav marljivo. Minolega leta je imelo 41 sodelujočih članov; tekom leta so nekateri izstopili, drugi pristopili, tako, da šteje društvo sedaj 42 prav dobrih pevcev. — Zbor je sklenil med ostalim, da se društvo preseli v prostore posestnika gospoda Miklavca pri Sv. M. M. Dolnji hāt. 209, ter se dotična sobana za pevske vaje že pripravlja.

V novi odbor bili so izvoljeni ti-le gg.: Anton Miklavac predsednikom; Anton Nardin podpredsednikom; Anton Čjaš tajnikom; Josip Bjekar blagajnikom. Odborniki pa: Mihael Vekjet, Fran Sagan, Ivan Kovačič, Josip Sušelj in Vekoslav Vekjet. Namestnikoma: Ivan Zariš in Josip Mosina.

Nadejati se je, da bode novi odbor vršil svojo nalego vestno in marljivo ter da ustreže marsikoj več ali manj opravičeni želji, prihajajoči iz vrst družabnikov. Z resno voljo in nekoliko požrtvovalnostjo dalo bi se doseči, da se „Slava“ popné med prve pevske zборе tržaške okolice; saj pogojev društvu zares ne nedostaje v to.

Po občnem zboru imela je „Slava“ pevsko zabavo na osmici pri g. Ivanu Kovačiču. Zabave so se udeležili vsi pevci in mnogo drugega posebno domačega občinstva. I tu se je pokazalo, kako izvrstnih grl ima „Slava“ med svojimi pevci in kako dobro je izurjen pevski zbor. Le čvrsto naprej po istem potu, da bode „Slava“ delala čast lepemu svojemu imenu. Zabava vršila se je v najlepšem redu; veselo petje razlegalo se je do pozno v noč. — Želeti bi bilo, da bi se društvo lepo razcvitalo v miru in v slogi ter da prestanejo oni malenkostni prepiri med člani, ki ne koristijo nikomur, društvu so pa v neizmerno kvar. Pomislite „Slavaši“, da sloga jači, a nesloga tlači! „Slava“ pa ima namen gojiti narodno petje; ona je v prvi vrsti narodna postojanka proti laški poplavi, širči se iz mesta. In ta trdnjavica more vršiti vzvišeni svoj namen le tedaj, ako se ravnote po reku: Vsi za jednega, jeden za vse!

Iz Komna nam pišejo: Nova cestna postava za Goriško in Gradiščansko dala nam je doživeti tri volitve v cestni odbor. Imeli smo tri praznike. Zadnja volitev se je vršila dne 6. maja, pod vodstvom g. dr. Abrama.

Nekateri pa nam obečajo še četrte volitev vsled dobro utemeljenega rekursa. Zopet bodo torej Komenci praznovali drag praznik na račun občin.

K zadnji volitvi so dobili v treh občinah izkaznice bivši županje in podžupanje. Iz jedne teh občin prišli so volit novo izvoljeni z vabilom starih, z jedne pa prejšnji možje.

Neki župan je izročil glasovnice podžupanom še le v Komnu, ko se je že jela vršiti volitev, in sicer izpolnjene po volji župana. Jednega pa, ki se je protivil, so prisilili v dvorano, kjer je oddal glasovnico proti svoj volji. Agitatorjev je bilo toliko za staro stranko, da se je bilo kar čuditi.

Tudi izven našega okraja se je vršila agitacija, toda ne — brezplačno.

Za Komen je imela ta agitacija še posebno veljavo, kajti pričakovati je hudega volilnega boja povodom občinskih volitev, ki se bodo vršile najbrže prihodnje jesen. Kako lepo doni naslov: oče župan! Blagor onemu, ki se prerije do tega sladkega naslova in do te časti. In posebno še ako je s to častjo združena tolika veljava, da je poleg župana vse starešinstvo gola — ničla! Kaj ne da, tudi šepci bi se poganjali za tako slavo?!

Komencom so se odprle oči še le pred dobrim letom dnij. Poprej niso imeli šole, zato jim ni zamere.

Pouk se je pričel s pogozdovanjem na takozvanem „Brdcu“. Tu so sadili vsi občinarji borovce. Ker pa ljudje niso vedeli popred, kaj je šola, izruli so jih zopet nekoliko dnij potem. Da pa g. župan obdrži vodstvo, vodil je tudi to delo ruvanja. Pri tem je imel g. glavarja na svoji strani. In g. voditelj je grmel: „Jaz ukažem, občina nič! Mene podpira vse, kar leze in gre!“ Le a. kr. namestništvo ga noče podpirati, ampak podpira — pogozdovanje. Le žal, da moramo čakati predolgo. Pa ne da bi se tudi bali tam! Ne, sicer ne bi bili poslali vseh poukov in aktov c. kr. okrajnemu sodišču, da isto poizve, kako se je poučevalo. Kaj bode iz tega videli bomo v prihodnje.

Komenčan.

Riunione Adriatica di Sicurtà. Ta važna zavarovalna družba imela je dne 22. t. m. svoj letošnji redni občni zbor. Tem povodom objavil je zavod i svoj račun izza upravnega leta 1894. Iz tega posnemamo te-le številke:

Oddelek zavarovanja na življenje vrgel je čistega dobička nad 235.000 gld. Zavarovanj v tem oddelku bilo je do 31. decembra 1894. leta 76,326.189 gld. glavnice in 197.255 gld. rente. V tem oddelku je narasla zavarovana glavnica za skoro 4½ milijonov in za okolo 10.000 gld. zavarovane rente.

V oddelku zavarovanja proti škodi po požaru je narasla zavarovana svota 1894 l. na 6.517.916 gld.; pomnožila se je v tem letu za okolo 60.000 gld. — V oddelku za prevažanja bilo je dohodkov nad 417.700 gld., proti 380.367 gld. leta 1893. — V ostalih oddelkih, ki so v obsegu zavarovalne družbe „Riunione Adriatica“, vplačalo se je zavarovalnici okolo 10.000.000 gld. na premijah, izplačala pa je družba leta 1894. okolo 6.240.000 gld. — Iz bilance je razvidno, da je bilo v omenjenem letu čistega dobička 482.521 gld. 08 nč. Odbivši od te svote one zneske, ki so se odkazali rezervnemu zakladu, uporabili za plačo uradnikom, dodali bolniškemu zakladu društvenih uradnikov itd., ostane toliko, da more družba izplačati svojim delničarjem gld. 62 na vsako delnico. — Rezervni zaklad družbe pomnožil se je leta 1894. za skoro 2 milijona in šteje sedaj skoro edenindvajset milijonov. Bolniški zaklad družbenih uradnikov imel je dne 31. decembra 1894 leta 423.984 gld. — Poročilo naglašja konečno, da sta imela v tem letu i oddelka „zavarovanje proti škodi toče“ in „zavarovanje proti slučajnim nezgodam“ dovoljen vstop za družbo.

Drzen tat. V neki banki londonske „city“ pograbil je dne 22. t. m. nepoznan drzen tat vrečo, v kateri je bilo nad 3000 funtov šterlinov (preko 36.000 gld.) v bankovcih in „srečno“ odnesel pete s svojim plenom. To je bil za uzumoviča zares „zlat dan“, četudi je nosil vrečico papirja.

Požar v narodopisni razstavi v Pragi. Dne 23. t. m. došla je iz Prage ta-le brzjavka: „Dvorana za stroje v narodopisni razstavi je pogorela. Posrečilo se je lokalizovati požar. Ne zna se, kako je nastal ogenj.“

Spisa o potresu. V Ljubljani je izšla knjižica pod naslovom „Velikonedeljski potres v Ljubljani in cesarjev obisk“. S 13 ilustracijami! Izdal in založil Jos. Pavlin. Cena 20 nč. Str. 56. — V tej knjižici je obširno opisana grozna katastrofa, navedene so glavne poškodbe in popisan je cesarjev obisk.

Grozni dnevi potresa v Ljubljani je naslov 36 str. obsežajoči knjižici, katero je založil Maks Fischer. Izšel je te dni II., pomnoženi in popravljeni natis. Cena?

Policijsko. 59letni težak Matej Kres iz Storij, stanujoč v ulici Giulia hāt. 66, moral je v zapor, ker je razgrajal v svojem stanovanju ter se nevarno pretil svoji tašči Josipini Kastelic. — 32letnega težaka Antona A. iz Vipave in 47letnega njegovega tovariša Ivana S. iz Trsta so zaprli, ker sta se brez posla in zaslužka klatarila po mestu. — 49letnega pekoveškega pomočnika Ferdinanda F. iz Sežane so stavili pod ključ, ker se je vrnil v Trst, dasi je bil že izgnan od tod. — 25letna Marija P. iz Sežane pa mora premišljati v zaporu, kako se služi kruh s poštenim delom po dnevu, a ne po noči.

Koledar. Danes (25.): Vrban (Urban), papež; Gregor VIII., papež. — Jutri (26.): VI. povelikonočna nedelja. Fili Ner., spozn. — V ponedeljek (27.): Magdalena Pac., devica; Janez, papež, muč. — Mlaj. — Solnce izide ob 4. uri 24 min., zatoni ob 7. uri 31 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 18.5 stop., ob 2 pop. 23 stop. C.

Loterijske številke, izrečane 22. t. m. Brno 29, 22, 78, 13, 39. Inomost 79, 80, 82, 9, 72.

Najnovejše vesti.

Dunaj 21. (Poslanska zbornica.) Finančni minister Plener je izročil dodatno predlogo k državnemu proračunu v znesku 1,213.514 gld. za obresti državnega dolga. Podpredsednik Kathrein javlja, da je predsednik baron Chlumetzky zadržan vsled smrti njegovega brata, sekcijskega načelnika Chlumetzkega. Na to so nadaljevali razpravo o osebnih dohodarini. Finančni minister naglašja, da je že varovana javnost s prejšnjim sklepom, da je volilne liste razložiti na ogled davkoplačevalcem v ta namen, da morejo reklamovati.

Dunaj 24. Veliki knez Peter je odpotoval v Varjavo.

Rim 24. Kardinal knez Ruffo-Scilla, bivši nuncij v Monakovem, leži na smrtni postelji.

Belgrad 24. Kralj Aleksander in kraljica Natalija sta odpotovala na zasebnem parniku v Kosalovo, kjer je raztava živine in se vrše dirke s konji. Vrneta se zvečer.

Trgovinske brzjavke. Budimpešta. Pšenica za jesen 7.50 — 7.51. Pšenica za maj-juni 1895 7.43 do 7.45. Oves za jesen 6.08 — 6.10. Rž za jesen 6.54 — 6.55. Koruza za maj-juni 6.43 — 6.45. za juli-avgust 6.92 — 6.93. Pšenica nova od 75 kil. f. 7.45 — 7.50 od 79 kil. f. 7.55 — 7.60, od 80 kil. f. 7.60 — 7.65, od 81 kil. f. 7.65 — 7.70, od 82 kil. f. 7.70 — 7.75. Ječmen 6.85 — 6.90; proso 6.20 — 6.30. Rž nova 6.35 — 6.45. Trg obče dobro razpoložen. Pšenica pri živihni prodaji od 4000 mt. stot., rastoča, 10 — 15 nč. dražje od sobote. Rž in koruza 10 nč., oves 7 nč. dražje. Vreme: lepo.

Praga. Noratimirni sladkor za maj f. 18.70.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatelj praej f. 29 — 29.50. Mai sept. f. 29.50 — 30. Concasse 29.75 — 30. Četverni 30.50 — 31. V glavah (sodihi) 31 — 32.

Havre. Kava Santos goud average za maj 96.75, za september 94. —

Hamburg. Santos goud average za maj 17. — september 76 — 25 december 74.25. mirno.

Dunajska borza 24. maja. 1895

	predčera	danes
Državni dolg v papirja	101.35	101.40
„ „ „ v srebru	101.35	101.35
Avstrijska renta v zlatu	123.85	123.85
„ „ „ v kronah	101.60	101.65
Kreditne akcije	997.50	998. —
London 10 Lat.	122.10	122.05
Napoleoni	9.67 1/2	9.67 1/2
80 mark	11.92	11.92
100 italj. lir	46.20	46.20

JAKOB STRUKELJ - TRST
via Caserma št. 16 uhoj piazza della Caserma.
(nasproti celici vojaški)

prodaja po neverjetnih nizkih cenah vsakovrstna angleška

kolesa (bicykle)

Znstopstvo koles „Adler“ iz tovarne H. Kleyer Frankfurt in „Viktoria Cykle Works“ Wolverhampton Angleško.

Kolesa Adler so svetovno znana in se rabijo v nemški vojski.

Jamči se za vsako kolo 12 mesecev; kdor ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja se na delo in na vse kraje.